

Súd: Okresný súd Žilina  
Spisová značka: 37P/64/2020  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120204143  
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2021  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Tisová  
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2021:5120204143.4

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou Mgr. Silviou Tisovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa:

C. D., nar. XX. 6. XXXX,

zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, bytom u matky, dieťa matky: A. B., nar. XX. 5. XXXX, trvale bytom T. W. 7, S., právne zastúpená: ADVOKÁT ADRIANA HRDINOVÁ, s.r.o., so sídlom Vojtecha Spanyola 1726/13, Žilina, IČO: 47 245 841 a otca: I. Q. D., nar. 1. XX. XXXX, trvale bytom S., t. č. Ústav na výkon väzby a ÚVTOS Žilina, o nahradenie súhlasu otca so zmenou priezviska, takto

### rozhodol:

U d e ľ u j e za otca súhlas so zmenou priezviska maloletého C.a z priezviska „D.“ na priezvisko „B.“.

### odôvodnenie:

1) Návrhom doručeným súdu 3. 4. 2020 sa matka domáhala udelenia súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého C. na priezvisko „B.“. Návrh odôvodnila tým, že manželstvo účastníkov konania bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 15P/337/2013-143 zo dňa 6. 11. 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 10CoP/3/2016-165 zo dňa 25. 2. 2016. Týmto rozsudkom bol maloletý C. zverený do osobnej starostlivosti matky. Rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 25C/71/2014-18 zo dňa 15. 7. 2015 bol otec dieťaťa vylúčený z užívania spoločného bytu pre fyzické a psychické násilie voči matke dieťaťa, ako aj voči deťom žijúcim v tejto domácnosti; tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 21. 10. 2015. Maloletý C. bol v čase podania návrhu žiakom 4. ročníka základnej školy s individuálnym študijným plánom pre vážne psychické problémy. Maloletý je citovo naviazaný na matku a svojich bratov. O otcovi sa odmieta niekoľko rokov rozprávať a jeho vzťah k nemu je výrazne negatívny; odôvodňuje to tým, že otec ho sklamal a zradil. Matka poukázala na to, že po rozvode manželstva sa otec o dieťa nezaujímal, prípadne úmyselne mu sľúbil stretnutie, ktoré následne nespĺnil; keďže sa to zopakovalo niekoľkokrát, maloletý prestal otcovi dôverovať a začal otca odmietať. Otec maloletého tak pred rozvodom ako aj po rozvode vo významnej miere požíval alkohol. Keďže maloletý je voči otcovi antagonisticky naladený, nechce používať ani jeho priezvisko a sám začal používať priezvisko „B.ec“ po matke. Otec tiež neplatí na maloletého dieťa výživné, pre čo aj bol trestne stíhaný; aktuálne je vo väzbe pre ďalšiu trestnú činnosť. Matka sa domnievala, že zmena priezviska bude v záujme maloletého.

2) Otec sa návrhom matky nesúhlasil s tým, že výživné platí, ak meškal, bolo to z dôvodu finančných problémov. Po nedobrovoľnom opustení spoločného bytu sa o syna C. vzorne staral a navštevoval ho podľa rozhodnutia súdu. Matka neskôr prestala maloletého na stretávanie poskytovať a tajila ho, aj keď

maloletý sa s ním stretávať chcel a tento zákaz ťažko znášal. Pokiaľ aj otec maloletého vyhľadal, aby sa s ním stretol, tento uviedol, že by s ním šiel rád, ale matka to nedovolí. Otec poprel všetky tvrdenia matky. Podľa názoru otca matka zbytočne maloletého traumatizuje a vytvára na neho psychický nátlak, ktorý mu vo vývoji neprospeje, a preto ani zmena priezviska nebude v jeho záujme a s touto nesúhlasí.

3) Kolízny opatrovník odporučil návrhu matky vyhovieť. Poukázal na pohovor s maloletým, ktorý túži po zmene priezviska približne od obdobia, keď si priezvisko zmenila aj matka. Maloletý uviedol, že otca naposledy videl 9. 7. 2016 na autobusovej zastávke, toto stretnutie trvalo asi minútu, ukončil ho otec a dal mu 5 €. V škole sa maloletý niekedy podpisuje „D.“ a niekedy „B.“. Maloletý doslova uviedol, že si chce zmeniť priezvisko, pretože „jeho otec je debil, nestará sa o neho, klamal mu, podplácal ho hračkami a nemá ho rád“.

4) Pojednávanie nariadeného v tejto veci dňa 22. 3. 2021 sa otec nechcel zúčastniť z dôvodu jeho zhoršeného zdravotného stavu, nakoľko má problém s chôdzou. Nakoľko z uvedeného dôvodu už bolo raz pojednávanie v tejto veci odročené, pričom otec sa zúčastnil termínu hlavného pojednávania na Okresnom súde Žilina i dňa 18. 3. 2021 s tým, že boli ďalšie termíny vo veci určené v dňoch 1. 4., 13. 4. a 27. 4. 2021, súd mal za to, že neexistuje prekážka, aby tak ako sa otec zúčastňuje pojednávaniu v trestnej veci sa zúčastnil aj vo veci poručenskej. Otec bol poučený, že v prípade prekážky týkajúcej sa jeho zdravotného stavu, má právo zvoliť si zástupcu, ak sa ho nechce zúčastniť osobne, ktorú možnosť otec nevyužil.

5) Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to zoznamom živých spisov vedených na Okresnom súde Žilina, v ktorých vystupuje otec, (neprávoplatným) trestným rozkazom, ktorým bol otec odsúdený pre neplatenie výživného, ako aj správami z pedopsychiatrických lekárskeho nálezov týkajúcich sa maloletého, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

6) Rodičia boli manželia, pričom rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 15P/337/2013-148 zo dňa 6. 11. 2015 bolo ich manželstvo rozvedené a maloleté deti P. a C. boli na čas po rozvoze manželstva zverené do starostlivosti matky, ktorá ich mala zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Výživné na čas po rozvoze manželstva bolo určené rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 15P/337/2013-367 zo dňa 31. 8. 2018, ktorým bol súčasne návrh otca na úpravu styku s mal. C. zamietnutý a konanie o úprave styku s plnoletým P. zastavené; tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 3. 11. 2018. Zo strany 6 uvedeného rozsudku vyplýva, že v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 28T/30/2017 otec doplatil výživné určené v trestnom konaní za obdobie 01/2016-05/2018, pričom od 06/2018 neplatil P. ani C. žiadne výživné a s deťmi sa nestretával od leta 2017. Už v tom čase mal. C. sa s otcom stretávať nechcel. Zo strany 7 vyplýva, že od januára 2016 sa otec s C. stretol asi štyrikrát a od roku 2016 si vôbec deti na víkend nebral. Otec bol trestne stíhaný pre trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1 a 3 písm. a/ Trestného zákona, pričom dodatočne zaplatil dlžné výživné za obdobie 1. 6. 2013 do 28. 3. 2017 v celkovej sume 2.360 €. Súd tiež konštatoval v odseku 28 (strana 16 rozsudku), že otec o maloletého C. neprejavuje skutočný záujem, od júna 2018 výživné neplatí ani z časti, predchádzajúce nedoplatky zaplatil až pod hrozbou odsúdenia v trestnom konaní. Už v tom čase sa maloletý C.š jednoznačne vyjadril, že sa s otcom stretávať nechce, k čomu súd prihladol a návrh na úpravu styku otca s maloletým aj zamietol.

7) Maloletý je liečený u pedopsychiatra pre hyperkinetickú poruchu a depresívny syndróm, má individuálny študijný plán. Jeho vzťah k otcovi je výrazne negatívny.

8) Súd vo veci rozhodol podľa nasledovných ustanovení zákona:

9) Podľa § 40 ods. 1 Zákona o rodine, deti majú spoločné priezvisko rodičov, alebo priezvisko jedného z nich určené vyhlásením pri uzavieraní manželstva podľa § 6 ods. 3, 4.

10) Podľa § 40 ods. 2 Zákona o rodine, ak priezvisko maloletého dieťaťa nebolo určené podľa odseku 1 a rodičia majú rôzne priezviská, dohodnú sa o priezvisku dieťaťa a oznámia to matričnému úradu najneskôr do troch dní od narodenia maloletého dieťaťa.

11) Podľa § 111 písm. h) CMP v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o veciach maloletého, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť.

12) Súd v prvom rade konštatuje, že priezvisko vyjadruje spolupatričnosť dieťaťa k rodine a blízkym osobám.

13) Okrem zmeny priezviska dieťaťa podľa Zákona o rodine je možné zmeniť priezvisko dieťaťa na základe dohody alebo na základe povolenia príslušného správneho orgánu podľa § 6 - 11 Zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku. K žiadosti o povolenie zmeny priezviska maloletého musí byť pripojený súhlas druhého rodiča. Výnimočne môže nesúhlas druhého rodiča nahradiť súd v konaní o vyslovenie súhlasu so zmenou priezviska maloletého tak, ako je tomu v tomto prípade. Musí mať však za preukázané, že pre takéto nahradenie súhlasu existujú dôležité dôvody.

14) V danej veci súd návrhu matky vyhovel, pretože tieto dôležité dôvody existujú: otec, ktorého priezvisko dieťa nosí, si neplní vôbec svoje povinnosti k dieťaťu, neprispieva riadne na jeho výživu, fakticky nejaví o neho záujem. Pokiaľ otec tvrdí, že výživné neplatil z dôvodu svojej nestabilnej finančnej situácie (bol nezamestnaný), tak táto námietka neobstojí, pretože uvedená situácia trvala ešte pred rozvodom rodičov a trvá dlhodobo v podstate do dnes, aj v čase, keď otec pracoval ako živnostník. Otec pokiaľ nejaké výživné uhradil, bolo to len pod hrozbou trestného stíhania, stále sa vedie voči nemu exekučné konanie. Aktuálne navyše sa voči otcovi vedie trestné stíhanie pre trestný zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 Trestného zákona. Je zrejmé, že okolnosť väzby otcovi fakticky bráni stretávať sa so synom, ako aj vlastnou prácou nadobúdať prostriedky na obstaranie jeho výživy, avšak táto skutočnosť otca vôbec neospravedlňuje, naopak napriek rešpektovaniu zásady prezumpcie neviny, je za situáciu zodpovedný. Navyše trestným stíhaním otec poškodzuje svoje priezvisko a tým pádom aj priezvisko maloletého dieťaťa.

15) Ďalej súd zistil, že otec sa s dieťaťom vôbec nestretáva. Súd netvrdí, že k otcovi k dieťaťu stratil akýkoľvek citový vzťah, avšak dlhodobo, aj keď mu v tom nebránili objektívne okolnosti, sa maloletému riadne nevenoval a neprejavoval mu záujem, stretával sa s ním len sporadicky, cca na hodinu. Odôvodňoval to otec tým, že matka mu v kontakte bráni. V tejto súvislosti však súd poukazuje na stanovisko maloletého, keď tento pociťuje voči otcovi sklamanie, pretože nenaplnil jeho očakávania riadneho záujmu. Maloletý je pritom už dosť zrelý, aby si uvedomoval tak postoj otca ako aj postoj matky. A cíti sa oklamáný zo strany otca, voči nemu stratil dôveru a následne ho začal odmietať. Situáciu sťažujú aj psychické poruchy maloletého, keď sa s porozvodovou situáciou rodičov nedokáže vyrovnáť, resp. sa vyrovnáva veľmi ťažko.

16) Z výsluchu účastníkov ako aj z rozsudku o úprave styku a výživného na čas po rozvode bolo možné vyvodiť, že do roku 2016 sa otec sporadicky s dieťaťom stretával a následne aktivita otca ochabla; sám pripustil, že nechcel škodiť duševnému vývoju maloletého. Aktuálne je styk pre väzbu otca nemožný. Keďže podľa názoru súdu ani prípadné preukázanie sporadických pokusov matky o zabránenie styku otca s maloletým na tomto faktickom stave nič nemení, dôkaz výsluchom svedka považoval súd za nadbytočný a zamietol ho.

17) Súd podčiarkuje, že vzhľadom na vek maloletého, ktorý onedlho dovŕši trinásť rokov, má za to, že maloleté dieťa je dostatočne vyspelé, aby prezentovalo slobodne svoj názor, a to aj vo vzťahu k priezvisku. Je potrebné uviesť, že od 15 rokov veku dieťaťa je k zmene priezviska nutný aj jeho súhlas; maloletý sa k tomuto veku už približuje a preto jeho názor má podstatný vplyv na rozhodnutie súdu. Súd preto pri svojom rozhodnutí bral a považoval za rozhodné, že maloletý sa chce volať B..

18) V spojení s ostatnými okolnosťami, keď otec si neplní riadne rodičovské práva, poškodzuje svoju povest' tým, že je trestne stíhaný, bolo v záujme maloletého, aby súd nahradil súhlas otca so zmenou priezviska.

19) Zmenou priezviska tak maloleté dieťa nadobudne aktuálne priezvisko svojej matky, t. j. priezvisko osoby, ktorá sa o neho riadne a celodenne stará a ku ktorej ho viažu vzájomné citové väzby, pričom tieto vzťahy vykazujú známky stability. Takéto priezvisko nesie aj jeho najstarší brat, na ktorého je maloletý tiež naviazaný.

20) Vzhľadom k tomu rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

21) Pre úplnosť súd dodáva, že ani rozhodnutie súdu, ktorým sa nahrádza súhlas druhého rodiča so zmenou priezviska, nie je dôvodom na povoľujúce rozhodnutie správneho orgánu, ktorý vec vo vlastnej kompetencia posúdi správnou úvahou.

22) Po vyhlásení rozsudku sa matka a kolízny opatrovník vzdali práva podať voči nemu odvolanie.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku je odvolanie prípustné.

Odvolanie je potrebné podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, na Okresnom súde Žilina.

V odvolaní je potrebné uviesť:

- všeobecné náležitosti podania (§ 127 ods. 1 a 2 CSP), t. j.: ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania
- proti ktorému rozhodnutiu smeruje,
- v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda; rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania,
- z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a
- čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- neboli splnené procesné podmienky,
- súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
- rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, alebo
- súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.